

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-675

30/07/2020

ქ. თბილისი

ქ. რუსთავეში შპს „სულფეკოს“ გოგირდმჟავას საწარმოს (ძირითადი არაორგანული ნაერთების წარმოება) მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „სულფეკოს“ მიერ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით წარმოდგენილია გოგირდმჟავას საწარმოს (ძირითადი არაორგანული ნაერთების წარმოება) მოწყობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში და კანონმდებლობით გათვალისწინებული თანდართული დოკუმენტაცია, რაზეც სამინისტრომ უზრუნველყო საექსპერტო კომისიის შექმნა და დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაციის სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის აღმასრულებელი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. წარმოდგენილი გზმ-ის ანგარიში მომზადებულია შპს „გამა კონსალტინგის“ მიერ.

გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-9 მუხლის შესაბამისად, სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, სამინისტროში ზემოაღნიშნული პროექტის სკოპინგის ანგარიში წარმოდგინა შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიამ“, რაზეც სამინისტროს მიერ სკოპინგის პროცედურის შესაბამისად განსაზღვრული იქნა გზმ-ისთვის მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და ამ ინფორმაციის გზმ-ის ანგარიშში ასახვის საშუალებები (სკოპინგის დასკვნა N130; 16.12.2019). სკოპინგის ანგარიშის სამინისტროში წარდგენის შემდეგ, შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიამ“ მიიღო გადაწყვეტილება დაგეგმილი საქმიანობის ახალი კომპანიის სახელით განხორციელების თაობაზე, რისთვისაც შეიქმნა შვილობილი კომპანია შპს „სულფეკო“. აღნიშნულიდან გამომდინარე, შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიასგან“ გოგირდმჟავას საწარმოს განთავსებისათვის საჭირო 1 ჰა ფართობის მიწის ნაკვეთი, 10 წლიანი იჯარის საფუძველზე გადაეცა შპს „სულფეკოს“.

გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, შპს „სულფეკოს“ გოგირდმჟავას საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია დაგეგმილია ქ. რუსთავეში, მშვიდობის ქ. N2-ში (საწარმოო ზონაში). პროექტის მიხედვით საქმიანობა განხორციელდება შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ მანგანუმის ოქსიდის საწარმოს ტერიტორიის საზღვრებში, არსებული საწარმოო შენობის სამხრეთ-აღმოსავლეთით მდებარე თავისუფალ ტერიტორიაზე. იჯარის საფუძველზე აღებული ტერიტორიის საერთო ფართობი არის 10 000 მ² თუმცა გოგირდმჟავას საწარმო მოწყობა დაახლოებით 5000 მ²-ზე (ს/კ 02.07.01.002). საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი (სოფ. თაზაქენდი) მდებარეობს დაახლოებით 2,6 კმ-ის

მომორებით, ზედაპირული წყლის ობიექტი მდ. მტკვარი დაშორებულია 4,7 კმ-ით, განსახილველი ობიექტის 500 მ-იანი რადიუსის ფარგლებში მდებარეობს მხოლოდ სს „რუსთავის აზოტის“ და შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ საწარმოო ტერიტორიები.

საპროექტო საწარმოს ტექნიკური, სასმელ-სამეურნეო წყლით, ასევე ელექტროენერგიით და ბუნებრივი აირით მომარაგება მოხდება შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ მანგანუმის ოქსიდის საწარმოს არსებული ქსელებიდან, შესაბამისად ამ მიზნით დამატებითი სამუშაოების განხორციელება არ იგეგმება. ამასთან, შერჩეული ტერიტორია წლებია განიცდის ანთროპოგენურ და ტექნოგენურ დატვირთვას. აღნიშნულის გათვალისწინებით ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა განსახილველ მიწის ნაკვეთზე ფაქტობრივად აღარ არსებობს და შესაბამისად პროექტის ფარგლებში მისი მოხსნა არ იგეგმება.

წარმოდგენილი გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს მშენებლობის ეტაპზე დასაქმდება დაახლოებით 40 ადამიანი კვირაში 6 დღიანი, 8 საათიანი სამუშაო გრაფიკით. მშენებლობა გაგრძელდება დაახლოებით 18 თვე. რაც შეეხება ექსპლუატაციის ეტაპს, საწარმო იმუშავებს მთელი წლის განმავლობაში 300 დღე, 24 საათიანი სამუშაო რეჟიმით (სამცვლიანი სამუშაო გრაფიკით). ექსპლუატაციის ეტაპზე ობიექტზე დასაქმდება 15 ადამიანი. გოგირდმჟავას საწარმოს წარმადობა იქნება 60 ტ/დღე, რაც წლის განმავლობაში შეადგენს 18 000 ტონას.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, პროექტის ფარგლებში იგეგმება შემდეგი ინფრასტრუქტურული ობიექტების მოწყობა: საწყობი ნედლეულის (გოგირდი) და დამხმარე საშუალებების შესანახად; საწარმოო ხაზი (ტექნოლოგიური დანადგარ-მოწყობილობა, რომელიც მუშაობს ელექტროენერგიაზე, ორთქლის ქვაბი, კონდენსატის ავზი, დეაერატორი და წყლის ტუმბოები და სხვა); ოთახი ელექტრო მოწყობილობებისათვის, ელექტრული პანელების განსათავსებლად; კონტროლის ოთახი (ქარხნის კონტროლი, კომპიუტერი და კონტროლის პანელი). ზემოაღნიშნული ინფრასტრუქტურული ობიექტებიდან ორთქლის ქვაბის დანიშნულებაა ავარიულ შემთხვევებში ან საწარმოს გეგმიური გაჩერებისას საწარმოს ოფისის ორთქლით მომარაგება. ამასთან, საპროექტო გოგირდმჟავას საწარმოს ტერიტორიაზე საგენერატორო ოთახში იგეგმება დიზელ-გენერატორის განთავსება, რომლის დანიშნულებაც იქნება ელ. ენერჯის გათიშვის შემთხვევაში ტექნოლოგიური ციკლის გამართული მუშაობის უზრუნველყოფა. დიზელ-გენერატორის მუშაობისთვის გათვალისწინებულია, ასევე დიზელის სამარაგო რეზერვუარის მოთავსებაც. დიზელის ხარჯია 140 ლ/სთ, ხოლო დიზელის ავზის მოცულობა 6 მ³ შეადგენს, საიდანაც გენერატორს დიზელი მიეწოდება ტუმბოს მეშვეობით.

ტექნოლოგიური ციკლის პირველ ეტაპზე მყარი გოგირდი შემოიზიდება სატვირთო მანქანებით ან დიდი ტომრებით (დაახლოებით 400 ტონარა) და განთავსდება საწყობში. შემდგომ ეტაპზე გოგირდი მტვირთავის ან კონვერის მეშვეობით მიეწოდება ლღობის ავზს, რომელიც აღჭურვილია ორთქლის კლაკნილით (ტემპერატურა 160°C, წნევა 6 ბარი). ლღობის ავზიდან გამდნარი გოგირდი გრავიტაციის ძალით მიეწოდება დაწდობის ავზს. აღნიშნული წარმოდგენს ბეტონის კონსტრუქციას, რომელიც განკუთვნილია მდნარი (თხევადი) გოგირდის შესანახად და ორთქლის კლაკნილის მეშვეობით მდნარი

გოგირდის მინარევებისაგან განცალკევებისთვის. დაწდობის ავზი დაყოფილია 8 სექციად. ბოლო სექციაში გამღვალი გოგირდის ღუმელში გასაფრქვევად მოთავსებულია 2 ცალი ტუმბო. აღსანიშნავია, რომ გამღვალი გოგირდით დაწდობის ავზი უნდა შეივსოს ქარხნის პირველად გაშვების ეტაპზე. ამისათვის საჭიროა თანმიმდევრობით ჩატარდეს ლღობის რამდენიმე პროცესი, ხოლო როდესაც დაწდობის ავზი შეივსება, გამღვალი გოგირდი უწყვეტად მიეწოდება გოგირდის წვის ღუმელს. ავზის შესავსებად დღე-ღამეში საკმარისია გოგირდის ლღობის ერთი პროცესი. დაწდობის ავზიდან გამღვალი გოგირდი გაიფრქვევა გოგირდის საწვავ ღუმელში, სადაც ის რეაქციაში შედის წინასწარ გაწმენდილ გამშრალ ჰაერში არსებულ ჟანგბადთან და მიიღება გოგირდის დიოქსიდი (SO_2). გოგირდის საწვავ ღუმელს ჰაერი მიეწოდება შემბერებით (ვენტილატორით), თუმცა მანამდე იგი შრება საშრობ კოლონაში და შემდეგ თბომცვლეულში ცხელდება $200^{\circ}C$ -მდე. გოგირდის საწვავი ღუმელიდან გამომავალი SO_2 ცივდება ქვაბ-უტილიზატორში. გაციებულ SO_2 -ს აირის ფილტრში სცილდება მინარევები და გადაადის კონვერტერში, სადაც იგი კატალიზატორის თეფშებზე გარდაიქმნება გოგირდის ტრიოქსიდად (SO_3). გოგირდი დიოქსიდის (SO_2) ტრიოქსიდში (SO_3) გარდაქმნა წარმოებს ორმაგი კონტაქტირების მეთოდით, რომლის ყოველი სტადიის შემდეგ იგი აბსორბირდება ჯერ დემინერალიზებული წყლით, ხოლო შემდეგ გოგირდმჟავას ხსნარებით ამ უკანასკნელის სრულ გაჯერებამდე.

აირები, აირის ფილტრიდან მიეწოდება პირველ კატალიზურ თეფშს ტემპერატურით $430^{\circ}C$. აღნიშნულ თეფშზე მიმდინარე რეაქცია ეგზოთერმულია, ამიტომ აირების ტემპერატურა იზრდება $610^{\circ}C$ -მდე. პირველ თეფშზე SO_2 -ის სრული რაოდენობის დაახლოებით 70% გარდაიქმნება SO_3 -ად. იმისათვის, რომ SO_2 -ის მთელი რაოდენობა გარდაიქმნას SO_3 -ად, SO_2 -ის დარჩენილი რაოდენობა უნდა გაცივდეს და ეტაპობრივად გაიაროს დანარჩენი სამი თეფში. გაცივებისთვის გამოიყენება თბომცვლელი (5 ერთეული). თითოეული თბომცვლელი წარმოადგენს გარსაცმიან მილოვან დანადგარს. თბომცვლელი E101 გამოიყენება კონვერტერის პირველი თეფშიდან გამომავალი აირების გასაცივებლად და აგრეთვე ღუმელში მიმავალი ჰაერის წინასწარ გასაცხელებლად. კონვერტერის პირველი თეფშიდან აირები თბომცვლელის მილებს მიეწოდება $610^{\circ}C$ -ით და მცირდება $435^{\circ}C$ -მდე. აღნიშნული აირები მიეწოდება კონვერტერის მეორე თეფშს. კონვერტერის მეორე თეფშიდან გამომავალი აირების გასაცივებლად აგრეთვე მეოთხე თეფშზე მიმავალი აირების წინასწარ გასაცხელებლად გამოიყენება თბომცვლელი E102. მესამე თეფშიდან გამომავალი აირების გასაცივებლად და აგრეთვე თბომცვლელი E102-სკენ მიმავალი აირების წინასწარ გასაცხელებლად გამოიყენება თბომცვლელი E103. აღნიშნული თბომცვლელიდან გამოსული აირები ცივდება თბომცვლელი E105-ში.

გოგირდმჟავა საცირკულაციო ავზამდე მისასვლელად გადის აბსორბაციის რამდენიმე საფეხურს, კერძოდ შრობის, შუალედურ და საბოლოო აბსორბაციის კოლონას, რომელთა კონსტრუქციის ქვემოთ განთავსებულია ორი ვენტილატორი. საშრობი, შუალედური და საბოლოო აბსორბაციის კოლონებიდან გამომავალი გოგირდმჟავა საშუალო ტემპერატურით $80^{\circ}C$ და კონცენტრაციით 98,7% შედის საცირკულაციო ავზში. გოგირდმჟავას კონცენტრაცია იზომება ხელსაწყოთი. საბოლოო ეტაპზე, წარმოებული გოგირდმჟავა გადაადის გოგირდმჟავას საცავ ავზში. მზა პროდუქციის განთავსების მიზნით, საპროექტო ტერიტორიაზე იგეგმება ორი ერთეული მიწისზედა ავზის მოწყობა,

თითოეულის მოცულობა იქნება 280 მ³. რეზერვუარის დიამეტრი იქნება - 7800 მმ, სიმაღლე - 8400 მმ, მასალის სისქე სხვადასხვა პოზიციებზე იქნება განსხვავებული, კერძოდ - 12; 10; 8,6 მმ. გოგირდმჟავას ზემოქმედების გამორიცხვის მიზნით რეზერვუარები დამზადებული იქნება კარბონიზებული მეტალით, ხოლო ავარიული ინციდენტების დროს, გოგირდმჟავას ტერიტორიაზე გავრცელების პრევენციის მიზნით, გათვალისწინებულია სარეზერვუარო პარკის მოწყობა, რომლის ძირი მოპირკეთებული იქნება ბეტონის საფარით და მოეწყობა 1,3 მ სიმაღლის ბეტონის შემოზღუდვა. ტექნოლოგიურ ციკლში ასევე გამოიყენება შემდეგი დანადგარები: მჟავას თბომცვლელი; გამაცივებელი კოლონები; მჟავას ტუმბო; წყლის ტუმბო და დარბილებული წყლის ავზი.

საპროექტო გოგირდმჟავას საწარმოს ტექნოლოგიური ციკლის მთავარ ნედლეულს წარმოადგენს გოგირდი, ხოლო დამხმარე ნედლეულია ჟანგბადი და ტექნიკური წყალი. გოგირდის ხარჯი 1 ტ გოგირდმჟავას დასამზადებლად არის 0,33ტ. ტექნიკური წყლის ხარჯი დღიურად შეადგენს 12,18 მ³-ს, ხოლო რაც შეეხება ჟანგბადს, მისი საათური ხარჯია 1235,4 კგ. გოგირდმჟავას დამზადებისთვის საჭირო ჟანგბადის მიღება ხორციელდება ტექნოლოგიურ პროცესში, შემდეგი სქემით: ჰაერი შეიწოვება ატმოსფეროდან ვენტილატორების საშუალებით, გაივლის აბსორბციის კოლონას სინესტის მოსაშორებლად (სინესტე შორდება კონცენტრირებული გოგირდმჟავით), რის შემდეგაც მშრალი ჰაერი მიეწოდება დაწვის ლუმელში გამდნარ გოგირდთან სარეაქციოდ. რაც შეეხება გოგირდს, მისი შემოტანა მოხდება ირანიდან, დახურული სატრანსპორტო საშუალებით და დასაწყობდება მისთვის გამოყოფილ, გადახურულ, ნედლეულის შესანახ შენობაში. ნედლეულის შესანახი შენობა ადჰურვილი იქნება ვენტილატორებით (16 ერთეული). საწარმოს ტერიტორიაზე ნედლეულის შემოტანა დაგეგმილია ქ. რუსთავის შემოვლითი გზებით ისე, რომ ქალაქის მჭიდროდ დასახლებული უბნებში გამავალი ქუჩების გამოყენება საჭირო არ იქნება.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, პროექტის ფარგლებში წყლის გამოყენება საჭირო იქნება სასმელ-სამეურნეოდ და ტექნიკური დანიშნულებით. სასმელი წყლით მომარაგება მოხდება ქ. რუსთავის ცენტრალური წყალმომარაგების სისტემიდან. სამშენებლო სამუშაოების ეტაპზე სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით წყლის გამოყენება მოხდება მანგანუმის ოქსიდის არსებული საწარმოო ბაზიდან და წყლის ხარჯი იქნება 1800 მ³ დღ/დამეში. ექსპლუატაციის ეტაპზე სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით საწარმოს მომარაგება განხორციელდება ტერიტორიაზე არსებული ერთიანი წყალმომარაგების სისტემიდან. ექსპლუატაციის ეტაპზე მოხმარებული სასმელი წყლის რაოდენობა დღე-დამეში იქნება 877,5 მ³. რაც შეეხება ტექნიკურ წყალს, იგი საპროექტო საწარმოს მიეწოდება კომპანია სს „რუსთავის აზოტის“ ტერიტორიაზე არსებული ქსელიდან. ტექნოლოგიურ პროცესში საწარმო გამოიყენებს ბრუნვით წყალმომარაგების სისტემას. გამაგრებელი სისტემისთვის გამოიყენება დარბილებული წყალი (ზამთარში 15 მ³ დღე-ღამის მანძილზე, ზაფხულში კი-35 მ³), რომლის დარბილება და დეაერაცია ხდება ტექნოლოგიურ ციკლში, რისთვისაც მოეწყობა წყლის დამუშავების სისტემა. საპროექტო გოგირდმჟავას ტექნოლოგიური ციკლი არის სრულიად დახურული, რაც გამორიცხავს პოტენციური დამაბინძურებელი ნივთიერებების ღია გარემოში მოხვედრას, შესაბამისად სანიაღვრე წყლების მართვისათვის საჭირო ინფრასტრუქტურის მოწყობა დაგეგმილი არ არის. მშენებლობის ეტაპზე სამეურნეო-ფეკალური წყლებისთვის გამოყენებული იქნება

მანგანუმის ოქსიდის საწარმოში არსებული ჩამდინარე წყლების არინების სისტემა, ხოლო ექსპლუატაციის ფაზაზე სამეურნეო-ფეკალური წყლები ჩაეშვება რუსთავის ერთიან საკანალიზაციო სისტემაში.

წარმოდგენილი გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს მშენებლობის ეტაპზე სამშენებლო ბანაკის მოწყობა არ იგეგმება. მშენებლობაზე ძირითადად დასაქმებული იქნება ქ. რუსთავის მოსახლეობა. სამშენებლო მოედანზე არ არის გათვალისწინებული ბეტონის კვანძის და სხვა სამშენებლო ინფრასტრუქტურის მოწყობა, საჭირო რაოდენობის სამშენებლო მასალები (მათ შორის ბეტონის ხსნარი) ტერიტორიაზე შემოვა მზა სახით. აღსანიშნავია, რომ საპროექტო შენობა იქნება მსუბუქი კონსტრუქციის და დაგეგმილი მცირე მოცულობის სამშენებლო სამუშაოები არ საჭიროებს დამატებით ხმაურის და ემისიების წარმომქმნელი სტაციონარული წყაროების მოწყობას. შენობის საძირკველის მოწყობის დროს მოსალოდნელია დაახლოებით 2610 მ³ ფუჭი ქანის ამოღება. აქედან 350-400 მ³ მოცულობის გრუნტი გამოყენებული იქნება შენობის ფუნდამენტის მოწყობის დროს უკუყრილებისთვის, ხოლო 2210 მ³ განთავსება შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ ტერიტორიის სამხრეთ აღმოსავლეთ საზღვარზე არსებული ჩადრმავებული ტერიტორიის შევსების და ტექნიკური რეკულტივაციის ფენის შექმნის მიზნით.

გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის თავებში წარმოდგენილია საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის შედეგად გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე, იდენტიფიცირებულია საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად მავნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების შემადგენლობა, მათი რაოდენობრივი მაჩვენებლები და გაფრქვევის სხვა პარამეტრები. საწარმოს საქმიანობისას გამოიყოფა და ატმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა შემდეგი მავნე ნივთიერებები: აზოტის დიოქსიდი, გოგირდმჟავა (გამოსახული გოგირდოვანი ანჰიდრიდით), ნახშირბადის ოქსიდი, გოგირდი. გაბნევის ანგარიშის თანახმად, რომელშიც ფონად გათვალისწინებულ იქნა მიმდებარე შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ და სს „რუსთავის აზოტის“ (სს „ეუ ინვესტმენტი“) საწარმოებიდან გაფრქვევების მაჩვენებლები, ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული არცერთი ზემოაღნიშნული მავნე ნივთიერების კონცენტრაცია არ აჭარბებს ნორმით დადგენილ დასაშვებ მნიშვნელობას არც ობიექტიდან 500 მ-იანი რადიუსის საზღვარზე და არც უახლოეს დასახლებულ პუნქტთან. შესაბამისად, მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების მიღებული რაოდენობები კვალიფიცირდება ზღვრულად დასაშვებ გაფრქვევებად.

საწარმოს მშენებლობის ეტაპზე ხმაურის გამომწვევი ძირითადი წყარო იქნება სამშენებლო სამუშაოების დროს გამოყენებული ტექნიკა. რაც შეეხება ექსპლუატაციის ეტაპს, ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის გავრცელების ძირითადი წყარო იქნება ტექნოლოგიურ ციკლში გამოყენებული ვენტილატორებისა და ტუმბოების ძრავები, რომლებიც ხმაურის შემცირების მიზნით განთავსდება აბსორბციის კოლონების კონტრუქციის ქვეშ, ოთახში. ასევე ხმაურის წარმოქმნა მოსალოდნელია სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილებისას. გზშ-ის ანგარიშის მომზადების ეტაპზე ტერიტორიაზე ჩატარებული გათვლების მიხედვით საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის ჯამური დონე შეადგენს დაახლოებით 102 დბა-ს, ხოლო უახლოესი დასახლებული პუნქტების

საზღვარზე ხმაურის დონე იქნება 19 დბა შესაბამისად, ჩატარებული გათვლების მიხედვით საწარმოს როგორც მშენებლობის, ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზე უახლოესი დასახლებული პუნქტების საზღვარზე ხმაურის დონის გადაჭარბება მოსალოდნელი არ არის.

გზმ-ის ანგარიშში ასევე განსაზღვრულია დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელებისას მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედება. როგორც უკვე აღინიშნა საპროექტო ტერიტორიის 500 მეტრიან რადიუსში (ტერიტორიის ირგვლივ) მდებარეობს სს „რუსთავის აზოტის“ და შპს „ემენ ქემიკალ ჯორჯიას“ საწარმოები, რომლებისგანაც მოსალოდნელია კუმულაციური ეფექტი, მაგრამ მიუხედავად ამისა, გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის თანახმად, ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერების კონცენტრაცია ამ საწარმოების გაფრქვევების გათვალისწინებით არ გადააჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმებს ტერიტორიიდან 500 მეტრის რადიუსში და უახლოეს დასახლებულ პუნქტთან. გზმ-ის ანგარიშში ასევე წარმოდგენილია საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად გამოწვეული ხმაურის დონეების შეფასება და გაანგარიშება, რომლის თანახმად ობიექტის ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის გავრცელების დონეები, კუმულაციური ზემოქმედების გათვალისწინებით, არ გადააჭარბებს კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებს. ამასთან, გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე გატარებული იქნება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები (მაგ: სატრანსპორტო საშუალებების და სამშენებლო ტექნიკის ექსპლუატაცია გარემოსდაცვითი სტანდარტების შესაბამისად; გოგირდის ტრანსპორტირებისათვის ჰერმეტიკულად დახურული ძარით აღჭურვილი სატრანსპორტო საშუალებების გამოყენება; მშრალ ამინდებში ღია ზედაპირების მორწყვა მტვრის გავრცელების თავიდან ასაცილებლად; საჩივრების შემოსვლის შემთხვევაში მათი დაფიქსირება/აღრიცხვა და სათანადო რეაგირება და სხვა).

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, გოგირდმჟავას საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე სუნის გავრცელება მოსალოდნელია მხოლოდ გოგირდის საწყობში, ამიტომ გოგირდის საწყობისთვის განკუთვნილი შენობა იქნება დახურული და აღჭურვილი ვენტილაციის სისტემით. რაც შეეხება საწარმოო ციკლს, ვინაიდან სრული საწარმოო ციკლი დახურულია, სუნის გავრცელება მოსალოდნელი არ არის. გზმ-ის ანგარიშის თანახმად სუნით გამოწვეული ზემოქმედება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების (დასაქმებული ადამიანების აღჭურვა ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით, სასაწყობო შენობის სავენტილაციო სისტემების გამართულად მუშაობის მუდმივი კონტროლი) გათვალისწინებით იქნება უმნიშვნელო.

საწარმოს მოწყობა დაგეგმილია ტექნოგენური და ანთროპოგენური დატვირთვის მქონე სამრეწველო ზონის ტერიტორიაზე, რომელიც მცენარეული საფარით ძალზე ღარიბია, შესაბამისად მცენარეულ საფარზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. საპროექტო ტერიტორიაზე ცხოველთა ველური ბუნების სახეობების საბინადრო ჰაბიტატები წარმოდგენილი არ არის. გოგირდმჟავას საწარმოს სამშენებლო სამუშაოების მიმდინარეობის პროცესში, ზემოქმედებას შესაძლებელია ადგილი ქონდეს წვრილ ძუძუმწოვრებზე, თუმცა დაგეგმილი საქმიანობის მასშტაბების და არსებული ფონური

მდგომარეობის გათვალისწინებით შეიძლება ითქვას, რომ ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება მშენებლობის და ექსპლუატაციის ფაზაზე გატარებული შემარბილებელი ღონისძიებების გათვალისწინებით იქნება ძალიან დაბალი.

საწარმოს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში მოსალოდნელია სახიფათო, არასახიფათო, სამშენებლო და სხვა სახის ნარჩენების წარმოქმნა. გოგირდმჟავას წარმოების ტექნოლოგიური ციკლი ნარჩენების წარმოქმნას არ გულისხმობს, რაც შეეხება კატალიზატორებს მისი გამოცვლა ხდება 10 წელში ერთხელ, ის არ წარმოადგენს სახიფათო ნარჩენს. გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, უზრუნველყოფილი იქნება სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების ცალ-ცალკე შეგროვება და შესაბამის კონტეინერებში განთავსება. წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენი გატანილი იქნება დროებითი შენახვის უბანზე, ხოლო შემდგომი მართვის მიზნით გადაეცემა შესაბამისი უფლებამოსილების მქონე ორგანიზაციას. ნარჩენებით გარემოს დაბინძურების პრევენციის მიზნით გზმ-ის ანგარიშში განსაზღვრულია აგრეთვე შემარბილებელი ღონისძიებები. დაგეგმილი საქმიანობის მასშტაბების და ხასიათის, ასევე გასატარებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გათვალისწინებით ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება შეფასებულია, როგორც დაბალი.

როგორც გზმ-ის ანგარიშშია აღნიშნული საწარმოს ექსპლუატაციაში გაშვების შემდეგ ადგილობრივ ბაზარზე გაჩნდება ეროვნული წარმოების გოგირდმჟავა, რომელიც დღეისათვის სრული მოცულობით შემოდის საზღვარგარეთის ქვეყნიდან. შესაბამისად იმპორტირებულ პროდუქტს ჩაანაცვლებს ადგილობრივ ბაზარზე წარმოებული პროდუქცია, რაც დადებითი ზემოქმედების მატარებელია, როგორც ადგილობრივი ასევე ქვეყნის ეკონომიკური აქტივობის თვალსაზრისით. აღსანიშნავია ასევე, რომ საწარმოს მიერ წარმოებული პროდუქციის გარკვეული ნაწილი გათვალისწინებულია საექსპორტოდ, რაც ასევე მნიშვნელოვანია ქვეყნის ეკონომიკისათვის.

საწარმოს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის შედეგად ადამიანის ჯანმრთელობაზე შესაძლო ნეგატიური ზემოქმედების რისკებიდან შეიძლება განვიხილოთ ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე და აკუსტიკურ ფონზე ზემოქმედება. საწარმოს დაგეგმილი საქმიანობის ტექნოლოგიურ პროცესებთან დაკავშირებით, საცხოვრებელი ზონების საზღვრებზე ხმაურის და მავნე ნივთიერებათა ზენორმატიული გავრცელების რისკები მინიმალურია. ხმაურის გავრცელებასთან დაკავშირებული ზემოქმედების რისკი არსებობს საწარმოში დასაქმებულ პერსონალზე, რისთვისაც გზმ-ის ანგარიშში განსაზღვრულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

სამშენებლო სამუშაოების ეტაპზე სატრანსპორტო ოპერაციები ძირითადად განხორცილდება სამშენებლო მასალების შემოსატანად. საწარმოს მოწყობა, გაგრძელება დაახლოებით 18 თვე, კვირის განმავლობაში კი მოსალოდნელია საშუალოდ 4-5 სატრანსპორტო ოპერაცია. საწარმოს ექსპლუატაციის პირობებში სატრანსპორტო ნაკადებზე მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება დაკავშირებულია ნედლეულის და მზა პროდუქციის ტრანსპორტირებასთან. საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია დაახლოებით 30-35 სატრანსპორტო ოპერაცია თვეში. აღსანიშნავია, რომ გოგირდმჟავას მომხმარებელი ძირითადად იქნება სს „რუსთავის აზოტი“, რომელიც მდებარეობს საპროექტო ტერიტორიის მომიჯნავედ, ამასთან გზმ-ის ანგარიშში

წარმოდგენილია ნედლეულის და მზა პროდუქციის ტრანსპორტირებით მოსალოდნელი ზემოქმედებების შემარბილებელი ღონისძიებები, რომლის გატარების შემთხვევაში სატრანსპორტო ნაკადებზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევის შედეგების მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიაზე საშიში გეოდინამიკური პროცესების განვითარების რისკები არ არსებობს. ტერიტორიის ვიზუალური დათვალიერებისას, საპროექტო დერეფანში და მის უშუალო სიახლოვეს ხილული ისტორიულ-კულტურული ძეგლები არ გამოვლენილა. ტერიტორიის სიახლოვეს არ მდებარეობს დაცული ტერიტორიები.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის და თანდართული დოკუმენტაციის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე და მუნიციპალიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე განთავსება. სამინისტროში წარმოდგენილ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშსა და თანდართულ დოკუმენტაციასთან ერთად, დამატებით სამინისტროს ვებგვერდზე ატვირთული იყო პრეზენტაცია, სადაც ასახული იყო მოკლე ინფორმაცია პროექტთან დაკავშირებით. „საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების აღკვეთის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 23 მარტის №181 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 26 მარტის №196 დადგენილების შესაბამისად, ქ. რუსთავში შპს „სულფეკოს“ გოგირდმჭავას საწარმოს (ძირითადი არაორგანული ნივთიერებების წარმოება) მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემისთვის დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოება განხორციელდა საჯარო განხილვის ჩატარების გარეშე და ადმინისტრაციულ წარმოებაში საზოგადოების მონაწილეობა და მის მიერ მოსაზრებებისა და შენიშვნების წარდგენის შესაძლებლობა უზრუნველყოფილი იქნა წერილობით. აღსანიშნავია, რომ გზშ-ის განცხადებები განთავსდა ქ. რუსთავის ტერიტორიაზე. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტროში დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით წარმოდგენილი იყო არასამთავრობო ორგანიზაცია „საქართველოს მწვანეთა მოძრაობის/დედამიწის მეგობრები - საქართველოს“, ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ და რუსთავის მერიის წერილობითი შენიშვნები. რუსთავის მერიის და „მწვანეთა მოძრაობის/დედამიწის მეგობრები - საქართველო“ შენიშვნები თითქმის ერთმანეთის იდენტურია. მათი შენიშვნები შეეხება ნედლეულის შემოტანის ალტერნატივების და გოგირდმჭავას წარმოების ტექნოლოგიური ალტერნატივების განხილვას, წარმოებაში გამოყენებული ჟანგბადის წარმომავლობას, გოგირდის საშუალო ხარჯს, ნარჩენების მართვის საკითხებს, რუსთავის საწარმოო ზონაში მდებარე საწარმოებისთვის ერთობლივი საავარიო გეგმის და რისკების შეფასების ერთობლივი ანგარიშის არსებობას, შრომის უსაფრთხოების დაცვის პირობებს, ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების შეფასებას. ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ წერილობითი შენიშვნები შეეხება საწარმოს განთავსების და არაქმედების ალტერნატივების ანალიზს და პროექტის საჭიროების დასაბუთებას, ნედლეულის და მზა პროდუქციის ტრანსპორტირების საკითხებს, კუმულაციური ზემოქმედების შეფასებას და ადმინისტრაციული წარმოების საჯარო განხილვის გარეშე ჩატარებას, რომლის დროსაც ასოციაციის განმარტებით,

საზოგადოება მოკლებულია შესაძლებლობას სრულფასოვნად მიიღოს მონაწილეობა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, შეფასებულია არაქმედების ალტერნატივა, დასაბუთებულია საწარმოს განთავსებისთვის შერჩეული ალტერნატივა. შეფასებულია ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედება და კუმულაციური ზემოქმედება, რაც შეეხება ადმინისტრაციული წარმოების საჯარო განხილვის გარეშე ჩატარებას, საზოგადოების მონაწილეობა და მის მიერ მოსაზრებებისა და შენიშვნების წარდგენის შესაძლებლობა უზრუნველყოფილი იქნა წერილობითი ფორმით. გზშ-ის ანგარიშში ასევე შეფასებულია გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე ზემოქმედება და აღნიშნულია, რომ იმ შემთხვევაში თუ საწარმოს ხელმძღვანელობა მაქსიმალურად გაატარებს შემარბილებელ ღონისძიებებს და ზედმიწევნით დაიცავს საქართველოს გარემოსდაცვით კანონმდებლობას, ნეგატიური ზემოქმედების რისკები მნიშვნელოვნად შემცირდება. ზემოაღნიშნულ შენიშვნებთან დაკავშირებით ვრცელი განმარტებები იხილეთ გადაწყვეტილებაზე თანდართულ ცხრილში.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე საპროექტო ტერიტორიის ადგილზე დათვალიერებისა და ტერიტორიის ვიზუალური შეფასების მიზნით სამინისტროს სპეციალისტების მიერ განხორციელდა ვიზიტი. ტერიტორიის გადამოწმების შედეგად დადგინდა, რომ საპროექტო ტერიტორიაზე ფუნქციონირებს მანგანუმის ოქსიდის საწარმო, ხოლო გოგირდმჟავას საწარმოს მშენებლობისა და მოწყობის სამუშაოები დაწყებული არ არის. რაც ემთხვევა გზშ-ის ანგარიშით წარმოდგენილ ინფორმაციას. ადგილზე განხორციელდა მანძილების გაზომვა GPS (RTK) ტექნოლოგიების გამოყენებით. რის შედეგადაც დადგინდა, რომ საპროექტო ტერიტორიის საკადასტრო საზღვრიდან უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე მანძილი შეადგენს 2390 მეტრს (სოფ. თაზაქენდი), ხოლო საწარმოს ტერიტორიის შიდა წერტილიდან 2450 მეტრს. გარდა ამისა, საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ, ხუთ წერტილზე განხორციელდა ერთჯერადი გაზომვები ატმოსფერულ ჰაერში ნახშირბადის ოქსიდის (CO), აზოტის დიოქსიდის (NO₂), მტვრის კონცენტრაციების და ხმაურის დონის განსაზღვრის მიზნით. ერთჯერადი გაზომვების შედეგად დადგინდა, რომ ნახშირბადის ოქსიდის (CO), აზოტის დიოქსიდის (NO₂) კონცენტრაციები და ხმაურის დონე არ აჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმებს საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ 500 მეტრიანი რადიუსის საზღვრებში. რაც შეეხება მტვრის კონცენტრაციას ის აჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმებს საპროექტო ტერიტორიის 500 მეტრიანი რადიუსის საზღვრებში.

გზშ-ის ანგარიშს თან ერთვის დაგეგმილი საქმიანობის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, გარემოზე მოსალოდნელი ნეგატიური ზემოქმედებების შემარბილებელი ღონისძიებები, ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა, დასკვნები და რეკომენდაციები.

გზშ-ის ანგარიშში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა და სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების, ასევე გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-12 მუხლისა და ამავე კოდექსის I დანართის მე-8 პუნქტის 8.2 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება ქ. რუსთავში შპს „სულფეკოს“ გოგირდმჟავას საწარმოს (ძირითადი არაორგანული ნაერთების წარმოება) მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „სულფეკო“ ვალდებულია საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, ტექნოლოგიური სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმის, ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;
4. შპს „სულფეკომ“ ექსპლუატაციის ეტაპზე უზრუნველყოს საწარმოს ტერიტორიის და საწარმოსთან მისასვლელი გზების პერიოდული მორწყვა (მორწყვის გრაფიკი წარმოადგინოს სამინისტროში შესათანხმებლად);
5. შპს „სულფეკომ“ ექსპლუატაციის ეტაპზე უზრუნველყოს ნედლეულისა და პროდუქციის მხოლოდ დახურული სატრანსპორტო საშუალებებით ტრანსპორტირება;
6. შპს „სულფეკომ“ უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტით სამინისტროსთან შეთანხმებული გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების პარამეტრების და დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების დაცვა;
7. შპს „სულფეკომ“ უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა მონიტორინგის გეგმის ხელახალი შემუშავება და სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა, სადაც გაფრქვევის წყაროებზე მონიტორინგის კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებთან ერთად, გათვალისწინებული იქნება ინსტრუმენტული მონიტორინგის საკითხები საწარმოს საზღვრის პერიმეტრზე და 500 მ-ანი რადიუსის საზღვარზე (მონიტორინგის წერტილების კოორდინატებისა და სიხშირის მითითებით);
8. შპს „სულფეკომ“ ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მოთხოვნებისა და ვალდებულებების შესაბამისად;
9. შპს „სულფეკომ“ ექსპლუატაციის ეტაპზე უზრუნველყოს ტექნოლოგიურ ციკლში ჩართული დანადგარების მუდმივი ტექნიკური კონტროლი, ასევე მუდმივი მონიტორინგის განხორციელება გოგირდმჟავის საცავებსა და სახანძრო უსაფრთხოებაზე;
10. შპს „სულფეკომ“ მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს განახლებული მონიტორინგის გეგმის სამინისტროსთან შეთანხმება, სადაც ასახული იქნება სანიაღვრე წყლების შემადგენლობის პერიოდული კონტროლის საკითხები (სინჯის აღების წერტილად განისაზღვროს სანიაღვრე წყლის შეგროვების ყველაზე ღრმა ადგილი);
11. შპს „სულფეკომ“ მშენებლობის დაწყების, დასრულებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს;

12. შპს „სულფეკომ“ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
13. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „სულფეკოს“;
14. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „სულფეკოს“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
15. გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და რუსთავის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
16. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი